

PAŃSTWOWY
TEATR NOWY

ODZNACZONY ORDEREM „SZTANDAR PRACY”

ALEKSANDER KORNIJCZUK
MAKAR DUBRAWA

31 V 1950

O b s a d a

MAKAR DUBRAWA	Zbigniew Filus (gościnnie)
	Józef Pilarski
OKSANA, jego żona	Bronisława Bronowska
OLGA, ich córka	Antonina Gordon-Górecka
	Irena Massalska
ARTEM, ich syn	Kazimierz Dejmek
PAWEŁ KRUGLAK, mąż Olgi	Adam Daniewicz
KONRAD TOPOLA	Wojciech Pilarski
ANKA, jego córka	Danuta Mancewicz
GAWRYŁA BRATCZENKO	Tadeusz Minc
TROFIM GOŁUB	Gustaw Lutkiewicz
HALA	Bohdana Majda
MARTA	Halina Billing
CHMARA	Jan Zieliński
ORŁOW	Zdzisław Suwalski
ZINCZENKO	Wacław Kowalski
MARIA SMEREKA	Barbara Rachwalska
FILIP SEMENENKO	Janusz Klosiński
STESZA	Janina Draczevska
	Zofii Olehowskiej
Tekst polski wg. przekładu	
Reżyseria zespołowa pod kierownictwem	Janusza Warmińskiego
Dekoracje	Józef Rachwalski
Asystent reżysera	Dobrosław Mater
Światło	Ryszard Staniszewski
	Tadeusz [Tutaj]

„Bez pełnego zrealizowania rewolucji kulturalnej nie może być mowy o urzeczywistnieniu w pełni rewolucji socjalistycznej, która odbywa się w Polsce“.

(Z exposé premiera w dn. 3. II. 1950)

Od zespołu do widza

(List drugi)

„Makar Dubrawa“ sztuka ukraińskiego pisarza Aleksandra Korniejczuka, odznaczona Premią Stalinowską — wchodzi na naszą scenę w pierwszych miesiącach planu sześcioletniego, w okresie wspaniałego nasilenia ruchu długoterminowych zobowiązań produkcyjnych, zainicjowanego przez przodowego rębacza kopalni „Polska“ Wiktora Markiewkę, po ogłoszeniu Wielkiej Karty Górniczej.

Gramy tę sztukę nie tylko dlatego, że jej bohaterami są górnicy i że wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, czym jest teraz węgiel dla naszego kraju.

Gramy ją przede wszystkim dlatego, że jest to sztuka radosna i pogodna i że nas uczy. Was i nas.

W pierwszym rzędzie walki z wygodnictwem; z zadowoleniem z już osiągniętych wyników; konieczności wytrwałego dążenia naprzód do lepszego, piękniejszego życia; bezustannej pracy nad sobą i krytycznej kontroli przebytych etapów. Uczy nas, że nie wolno, i że już nie da się żyć z dnia na dzień, że żyjąc w dniu dzisiejszym musimy umieć dostrzec przyszłość i cel naszej pracy. Uczy nas szlachetnego stosunku człowieka do człowieka, miłości do przyjaciół i rodziny, a od bohaterów sztuki dowiemy się, że nie może istnieć jakiś sztuczny rozdział między życiem prywatnym a życiem całego narodu, między państwem a rodziną. Dowiemy się od nich także, że nie wolno nam utracić ani jednego człowieka dobrej woli — natomiast wrogów naszej pracy i walki musimy bezkompromisowo niszczyć, bo to są wrogowie lepszego życia. I jeszcze jednej rzeczy się dowiemy: praca w warunkach ustroju socjalistycznego stała się honorem, zaszczytem i twórczą radością tych ludzi, a zwiększenie wydajności i jakości nie polega na absurdalnym wysiłku fizycznym, ale na lepszej organizacji. Tego uczy nas również Wiktor Markiewka.

W czasie prób nad „Makarem Dubrawą“ zetknęliśmy się w jednej ze śląskich kopalń z pracą naszych górników. Zrozumieliśmy tam wtedy — jasno, oczywiście — wysiłek radzieckich ludzi, którzy zniszczeni w czasie działań wojennych Donabass (Ukraina) najważniejszy okręg węglowy Z. S. R. R. odbudowali w ciągu pierwszej powojennej Pięcioletki Stalinowskiej.

Górnicy Donbassu odbudowali 2.500 km. chodników, co się równa wykopaniu tunelu z Moskwy do Paryża na głębokości 600—700 m. Górnicy Donbassu wypompowali z zalanych kopalń 650 mil. kub. m. wody; woda ta mogła by napelnić jezioro o powierzchni 70 km. kw. i 10 m. głębokości.

A fachowcy Zachodu obliczali okres odbudowy Donbassu na lat 20!

Na śląskiej kopalni zrozumieliśmy lepiej prostych radzieckich ludzi — bohaterów naszej sztuki — i jeszcze więcej pokochaliśmy ich.

I zrozumieliśmy, jak wielką pracą jest okupione istnienie naszego teatru, jak wiele i Wy i my zawdzięczamy tym ludziom, którzy wydobývają węgiel na Śląsku i w Donbassie.

Aleksander Korniejczuk

Aleksander Korniejczuk, syn mechanika warsztatów kolejowych urodził się w 1905 roku.

W latach Wielkiej Rewolucji Październikowej stracił ojca, którego rozstrzelali białogwardziści.

Pozbawiony opieki, zaczyna bardzo wczesnie pracę zarobkową. Początkowo terminuje u zduna, potem zostaje pomocnikiem dekarza, wreszcie otrzymuje pracę dróżnika kolejowego.

Mimo ciężkiej pracy zarobkowej Korniejczuk pracuje nad sobą wytrwale, uczy się. Kończy przygotowawczą szkołę w Kijowie i składa podanie o przyjęcie do Państwowego Instytutu Naukowego. Podanie przyjęto. Młody student zapisuje się na wydział literatury.

Jego pierwsza sztuka powstaje w okresie kijowskich studiów, w roku 1928.

W tym czasie nawiązuje bezpośredni kontakt z zespołem Kijowskiego Teatru im. Iwana Franko. Doświadczenia artystów i reżyserów tego teatru stają się dla niego dobrą szkołą dramaturgii.

Piąta z kolei, napisana przez Korniejczuka sztuka „Zatopienie eskadry“ (wystawiona po raz pierwszy w polskim przekładzie we Lwowie w roku 1940) otrzymuje nagrodę państwową na konkursie dramatopisarskim, który obejmował wszystkie republiki Związku Radzieckiego. Wartość artystyczna i ideologiczna tej rewolucyjnej sztuki postawiła Korniejczuka na jednym z czołowych miejsc w literaturze radzieckiej.

Aleksander Korniejczuk jest jednym z najpopularniejszych dramatopisarzy radzieckich. Jego sztuki grane są na wielu scenach wszystkich republik związkowych.

Korniejczuk otrzymał Stalinowską Premię za cieszące się ogromnym powodzeniem sztuki: „Platon Kreczet“, „Bohdan Chmielnicki“, „W stepach Ukrainy“, „Front“ i „Makar Dubrawa“.

W roku 1944 zostaje mianowany ministrem spraw zagranicznych USRR i pracuje na tym stanowisku do końca 1945 roku.

W roku 1946 zostaje wybrany po raz drugi (pierwszy raz w wyborach 1936 r.) jako delegat do Rady Najwyższej Z.S.R.R. i U.S.R.R.

Aleksander Korniejczuk jest członkiem Ukraińskiej Akademii Nauk i prezesem Ukraińskiego Związku Pisarzy.

WYKAZ IMIENNY PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWEGO TEATRU NOWEGO

Antczak Irena	Massalska Irena
Antczak Marian	Mater Dobrosław
Billing Halina	Mierzejski Tadeusz
Borkowski Wacław	Minc Tadeusz
Bronowska Bronisława	Muszyńska Hieronima
Daniewicz Adam	Ochalska Jadwiga
Dejmek Henryk	Petrażycka Halina
Dejmek Kazimierz	Piętkowski Witalis
Draczevska Janina	Piarski Józef
Eikan Regina	Piarski Wojciech
Gaździńska Krystyna	Rachwańska Barbara
Gordon-Góracka Antonina	Rachwański Józef
Guzek Czesław	Rendzikowska Maria
Jabłonowska Halina	Sobierajowa Alicja
Jajdelski Wincenty	Staniszewski Ryszard
Kieszeniewski Jan	Stawska Maria
Kiszka Henryk	Stefański Henryk
Kosiński Janusz	Suwalski Zdzisław
Kmieciak Stanisława	Szczypa Marian
Kowalczyk Irena	Traczykowski Bolesław
Kowalski Wacław	Tutaj Tadeusz
Lutkiewicz Gustaw	Walencka Władysława
Lapliński Stanisław	Walencki Stanisław
Łodyński Józef	Warmiński Janusz
Łysiak Andrzej	Wesołowska Cecylia
Maczkowska Zofia	Witkowski Henryk
Majda Bohdana	Wydrzyńska Krystyna
Majchrzak Władysław	Zieliński Jan
Makarski Antoni	Ziólkowski Ludwik
Malachowska Irena	Zrobek Jadwiga
Mancewicz Danuta	

Y W O W O R A
E A T S N O W Y
Y O U R F O R M A T I O N

„Książka i Wiedza”, Łódź z. 586 — D-1-15410 — 3.000

MAKAR DUBRAWA